

4. Jävsregler för Hjärt-Lungfonden

Hjärt-Lungfonden

Beslutad av styrelsen 2025-03-28

Dokumentägare: Styrelseordförande
Dokumentansvarig: Generalsekreterare

Innehåll

1	Tillämplighet och omfattning	1
2	Definition och kriterier för jäv	1
2.1	Grundläggande jävsregler	1
2.2	Delikatessjäv.....	1
3	Hantering av jävsfrågor	2
3.1	Registrering och uppföljning av jäv	2
3.2	Hantering vid tveksamheter.....	2
3.3	Åtgärder vid jäv	2
4.	Åtgärder vid hantering av jäv	2

1 Tillämplighet och omfattning

Dessa jävsregler gäller för alla som deltar i Hjärt-Lungfondens beredning och beslut om tilldelning av anslag.

Reglerna omfattar bland annat:

- Styrelsens ledamöter
- Ledamöter i Forskningsrådet
- Medicinskt sakkunniga
- Anställda involverade i bedömningsprocessen
- Ledamöter i särskilda bedömningsgrupper

Samtliga bedömare ska varje år skriftligen bekräfta att de har tagit del av och åtar sig att följa jävsreglerna.

2 Definition och kriterier för jäv

2.1 Grundläggande jävsregler

Jäv föreligger när en person som bereder eller beslutar i ett ärende:

- Är sökande eller medsökande,
- Är chef för den institution, sjukhusenhet eller forskningsavdelning som sökande tillhör,
- Kan förvänta sig väsentlig nytta eller skada av bedömningen,
- Är närstående till sökanden (make/maka, sambo, förälder, barn, syskon eller annan nära relation),
- Är direkt över- eller underordnad sökanden,
- Har haft vetenskapligt samarbete med huvudsökande de senaste fem åren (undantag kan göras för multicenterstudier),
- Har varit handledare för sökanden under dennes doktorandstudier, oavsett tidsperiod,
- Är styrelseledamot eller har en ledande position i en organisation som kan påverkas av beslutet,
- Har ekonomiska intressen i företag eller organisationer kopplade till Hjärt-Lungfonden,
- Eller om det finns andra omständigheter som kan rubba förtroende för en opartisk bedömning.

2.2 Delikatessjäv

Vid tveksamhet om jäv föreligger ska alltid Hjärt-Lungfondens trovärdighet och opartiskhet prioriteras. Exempel på potentiella delikatessjäv:

- Nära och långvarig vetenskapligt samarbete längre än fem år bakåt i tiden.
- Uppenbar vänskap eller ovänskap med sökanden eller medsökande.
- Offentliga ställningstaganden eller engagemang i ansökan.

3 Hantering av jävsfrågor

3.1 Registrering och uppföljning av jäv

Jävssituationer hanteras i två steg:

1. **Deklaration av andra uppdrag** - Ledamöterna i Forskningsrådet samt övriga bedömare, såsom medicinskt sakkunniga och internationella bedömningsgrupper, ska årligen deklarerera andra förtroendeuppdrag och potentiella intressekonflikter. Denna deklARATION lämnas in via ett webbformulär och ingår i den årliga jävsgranskningen som genomförs av forskningsadministrationen.
2. Löpande identifiering av jäv i anslagsomgångarna - Alla bedömare ska i förväg ange jävsförhållanden i Hjärt-Lungfondens forskningssystem eller meddela forskningsadministrationen. Om en bedömare identifierar en jävsrelation med huvudsökande eller någon annan inblandad i ansökan ska de registrera detta i systemet. Om jäv upptäcks senare under processen ska det omgående noteras i systemet eller rapporteras till forskningsadministrationen.

3.2 Hantering vid tveksamheter

Vid osäkerhet om jäv gäller följande beslutsordning:

- Vid osäkerhet om jäv kontaktas ordförande eller vice ordföranden i Forskningsrådet.
- Vid jäv hos medarbetaren fattar Generalsekreteraren beslut.
- Vid jäv hos generalsekreteraren fattar styrelseordföranden beslut.

Denna process gäller både för årlig deklARATION av uppdrag och för bedömning av inkommande ansökningar. Beslut och hantering av jävsärenden ska dokumenteras på ett systematiskt sätt för att säkerställa transparens och efterlevnad.

3.3 Åtgärder vid jäv

Den som är jävig får inte delta i bedömningen och ska:

- Lämna sammanträdesrummet eller det digitala mötet vid diskussion och beslut.
- Inte påverka beslut genom informella samtal.

4. Åtgärder vid hantering av jäv

För att upprätthålla förtroendet för Hjärt-Lungfondens arbete och säkerställa en rättvis bedömningsprocess vidtas följande åtgärder vid brister i jävsrapporteringen:

- Om en bedömare eller ledamot inte rapporterar ett jävsförhållande kan det påverka möjlighet att delta i framtida beslutsprocesser.
- Styrelseledamöter som bryter mot jävsreglerna kan få en formell påminnelse eller vid allvarliga fall behöva avstå från sitt uppdrag.
- Om ett beslut har fattats och det visar sig att en jävig ledamot har deltagit, och det kan antas att detta har påverkat beslutets utgång, ska ett nytt beslut fattas i saken.